

Lærerindernes Stilling i Gymnasieskolerne.

Aaret 1903 er et Mærkeaar for Kvinderne. Da blev der nemlig ved Lov givet Piger Adgang til Statsskolerne. — Ikke alle Statsskoler har dog endnu aabnet Døren for den kvindelige Ungdom, idet Rektorerne ved Metropolitanskolen og ved Odense Katedralskole ikke ønsker Fællesundervisningen indført ved disse Skoler. I de 11 Statsskoler, hvor denne Undervisning er indført, befinder der sig ca. 780 Piger mod 2000 Dreng*), og der synes kun at være een Mening om, at Dreng og Piger over en heldig Indflydelse paa hinanden under Arbejdet og bringer et Liv og en Friskhed ind i Skolen, som vi Lærere ikke kunde tænke os at undvære, naar vi først er vant dertil.

Loven af 1903, der aabnede Statsskolen for Pigerne, maatte selvfølgelig ogsaa sørge for, at disse ikke overlodes til Opdragelse og Undervisning af Mænd alene, og der er derfor truffet forskellige Bestemmelser angaaende Lærerindernes Ansættelse og hele Stilling i Fællesskolen. Det hedder herom i Kgl. Anordning om Undervisningen i Statens Fællesskoler for Dreng og Piger af 31. Juli 1903: »Ved enhver Skole, som har Fællesundervisning, skal der, ved indtrædende Embedsledighed, eller ogsaa, uden Hensyn til dette, saa snart der er mindst 30 Piger i en Skole, ansættes en fast Lærerinde, som kan undervise i eet eller flere Læsefag i det mindste gennem hele Mellemskolen. — Denne Lærerinde skal med Titel af Inspektrice føre Tilsynet med Pigerne i alt, hvad der angaar disses særlige Forhold i Skolen, samt i det hele være Skolebestyrerens Raadgiverinde med Hensyn til Pigernes Behandling, og have Ret til at foreslaa ham alle Forholdsregler, som Hensynet til deres særlige Interesser efter hendes Skøn kræver, og lede deres Iværksættelse.

Efterhaanden som Fællesundervisningen i sit fulde Omfang gen-

nemføres i en Skole, og Antallet af kvindelige Elever i den stiger, skal der ved indtrædende Embedsledighed ses paa, at faste Lærerinder ansættes i passende Forhold til de kvindelige Elevers Tal. Disse Lærerinder skal kunne gennemføre Undervisningen i deres Fag gennem alle Mellemskolens Klasser, og om muligt, ogsaa i Realklassen og Gymnasiet; og de skal i alt, hvad Undervisningen og Deltagelsen i Skolestyrelsen angaar, være stillede jævnsides med deres mandlige Kolleger. Lærerpersonalets Venfærelse skal være fælles for baade Lærere og Lærerinder.»

Som det fremgaar af denne Anordning, er der gjort prisværdige Forsøg paa at sidestille Lærerinderne med deres mandlige Kolleger; de har fuldt ud samme Ansvar, skal have fri Adgang til Lærerværelset og samme Ret til at udtale sig paa Læremøder om alle Skolespørgsmaal. Kun paa eet Punkt hører Ligheden op, nemlig naar Spørgsmaalet bliver om Lønningerne. Ved Statsskolerne er Lønsatserne følgende:

Overlærere: 3,600 Kr. stigende i 12 Aar til 4,800 Kr. Overlærerinder: 2,400 Kr. stigende i 15 Aar til 3,300 Kr. Adjunkter: 2,400 Kr. stigende i 20 Aar til 4,000 Kr. Lærerinder: 1,500 Kr. stigende i 12 Aar til 2,400 Kr.

Daglig Undervisningstid 4 Timer. Timelærere lønnes med 1,720 Kr. aarlig, Timelærerinder med 1,440 Kr. aarlig**).

Ved »De forenede Skoler« i København:

Fast ansatte Gymnasielærere: 2,160 Kr. stigende i Løbet af 18 Aar til 3,456 Kr. Andre Lærere: 1,382 Kr. stigende i Løbet af 18 Aar til 1,987 Kr.

Timelærere: I. Lønklasse: 1,987 Kr. stigende i Løbet af 18 Aar til 3,024 Kr. II. Lønklasse: 1,296 Kr. stigende i Løbet af 18 Aar til 1,728 Kr.

Den daglige Undervisningstid er 6 Timer.

Lønningsvilkaarene for Lærere og Lærerinder er ens, men faktisk er de fleste Lærerinder kun i II. Lønklasse (»fast ansatte andre Læ-

rere« og »Timelærere af II. Klasse«), af de i Skoleaaret 1910—11 ved »De forenede Skoler« ansatte Lærerinder — i alt 100 — saaledes de 88.

Ved »Kolding højere Almenskole« lønnes efter følgende Skala: Lærere: 2,700 Kr. stigende til 4,100 Kr. Lærerinder: 2,050 Kr. stigende til 2,550 Kr. Dagligt Timetal 5.

Lærere, der undviser mindst 8 ugentlige Timer i Gymnasiet, faar desuden et aarligt Tillæg paa 300 Kr., medens Lærerinder for samme Arbejde faar 150 Kr. aarligt.

Ved de andre større kommunale Gymnasieskoler er Lønningerne for Lærere 2,400 Kr. stigende i Løbet af 20 Aar til 3,800 Kr. Lærerinder 1900 Kr. stigende i Løbet af 20 Aar til 2,400 Kr. Dagligt Timetal 5.

Jeg overlader til Læserne at anstille Betragtninger over disse Tal, der tydeligt nok viser, hvor langt vi Kvinder er fra Virkeliggørelsen af vore Krav om samme Løn for samme Arbejde.

I denne Forbindelse har det sin Interesse at se, i hvilket Omfang man benytter den kvindelige Arbejdskraft. Jeg skal her holde mig til de 11 Statsskoler, som har indført Fællesundervisning. Ifølge Aarsberetningerne af 1914 fra disse Skoler er der ialt ansat 32 Lærerinder. Af disse er kun de 15 fast ansatte, de øvrige er Timelærerinder. Ingen af de fast ansatte Lærerinder er endnu naaet saavidt i Anciennitet, at de er blevet Overlærerinder. 6 Lærerinder fører i Aarsberetningerne Titel af Adjunkt, hvilket de dog egentlig ikke har Ret til, da der ifølge Loven kun findes mandlige Adjunkter; Kvinderne benævnes i Loven Lærerinder og Overlærerinder. Kun to benævnes med Titel af Inspektrice, og saa vidt jeg kan se, er der i 1914 kun to af alle Statsskolernes Lærerinder, der undviser i Gymnasiet (Frøken Sørensen ved Nykøbing Katedralskole i Fransk og Frøken Wulsten ved Ribe Statsskole i Engelsk).

Det fremgaar heraf, at Kvinderne endnu indtager en meget beskeden Plads blandt den store Stab af Lærere ved Statsskolerne. Grundene hertil er forskellige, og jeg skal i det følgende paapege nogle af dem, som synes mig de væsentligste.

For det første melder der sig for

*) De følgende Oplysninger om Lønsatserne er hentet fra Rigsdagstidende (Kultusministerens Motivering angaaende Forslag til Tilskud til de private højere Almenskoler i København, Frederiksberg og Gentofte). Herfra undtages Oplysningerne om Lønningerne ved Kolding højere Almenskole.